

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
 Pe o jumătate de an 8 coroane
 Pe un pătrar de an 4 coroane
 Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:
 Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
 (lângă postă)

Telefon Nr. 146.
 Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
 (strada Măcelarilor Nr. 12).
 Un șir petit primadată 60 bani, a doua-ora
 50 bani, a treia-ora 40 bani.

Până la Tisa.

De Dr. Ludovic Ciato.

Românul, care în vreme de pace e bun, pașnic și îngăduitor, atunci când goarna îl cheamă la războiu, să prefacă în leu care nu cunoaște frica, în vultur năpraznic, care izbește din înălțime cu iuțala fulgerului și culcă la pământ fără zăbavă prada umilită.

Așa s'a întâmplat și acum. Știm, că pe pământul ce cădea dincolo de linia demarcațională, pe pământul unde sabia românească n'a ajuns încă să țină pază și rânduială, armata ungurească — săcui trădători și bolșevici ticăloși — bătea, jefuia și ucidea pe frații și surorile noastre.

Multe vieți scumpe au fost date pradă cânilor și corbilor, mulți tineri voinici au rămas ologi, multe femei și copile curate au fost necinstite, multe gospodării au fost prădate și multe case au fost prefăcute praf și cenusă...

Răbdarea românească proverbială însă, încă are un sfârșit. Prea ne sfășia inima plânsul și vaetele aduse de acolo pe aripele vântului. Prea sus se ridicau flăcările focului sprins acolo de mâni nelegiuite, prea mult praf și cenusă acoperea cerul și ne îneca răsufierea.

N'am mai putut răbda. Am plecat ca să mântuim pe frații noștri și să curățim țara de păgâni.

Cu o săritură de tigru, ca o vijelie cumplită ce mătură din calea-i triumfală orice piedecă, așa am năvălit asupra dușmanului. N'au trecut două zile și am smuls din mâna lor multe sate și orașe mari, cari până aci erau sub stăpânirea lor, stăpânire, ce

nu cunoaște nici milă, nici lege, nici dreptate.

Armata glorioasă a României vechi împreună cu voinicii noștri ardeleni au eliberat o mulțime de sate românești și orașele Hust, Sătmar, Careii-Mari și Oradea-Mare.

În toate părțile, unde soldatul român și-a pus piciorul, a fost întimpinat și salutat de către populațiunea întregă cu lacrimi de bucurie și cu însuflețire, ce nu cunoaște margini.

Mergem înainte cu pași grăbiți, fără frică și fără șovăire, iar dușmanul păcătos, îngrozit de avântul și puterea românească, se retrage, se ascunde și dispăre ca o nălucă în fața luminei.

Până în zilele viitoare se prea poate, că vom avea în mâinile noastre și orașele ungurești Solnoc și Dobriținul și caii noștri se vor putea scâlta în valurile grăbite ale Tisei.

Nici un sat locuit de români să nu mai cadă în afară de granițele României-Mari, nici un singur român să nu mai fie stăpânit în altă limbă, decât cea românească.

Ca să nu mai fim siliți a ne boci cu versurile nemuritorului poet Eminescu:

„Dela Nistru pân' la Tisa,
 Tot românul plânsu-mi s'a,
 Că nu poate străbate
 De-atâta străinătate.“

Ci de-acum încolo bătrâna Tisa, descetându-și fruntea va murmura liniștită:

Cu așa copii, cu-asa viteji
 N'ai teacă Românie;
 Ei s'or lupta, eu voi veghia
 Mărta ta moșie!

„Mai avem să scrâsnim din dinți“.

Mai avem să scrâsnim din dinți, a zis Kun Bela într'o adunare a Ungurilor din Budapesta.

Nu știm în ce înțeles a zis bolșevicul Kun cuvintele acestea, el care făgăduiește poporului maghiar raiu pe pământ, când omul sărac e jefuit în casa lui de pe pustă, iar el locuiește în cele 7 odăi ale otelului Astoria din Budapesta.

Dacă atotputernicul Kun a zis aceste cuvinte cu gândul la răzbunare, atunci încerce; iar dacă le-a spus de durere, văzându-și neamul într'o așa stare tristă, l-am înțelege.

Lovitura dată de către armata română nu e învingerea celor mulți asupra celor puțini, ci e răzbunarea adunată în România de azi, în cursul celor o miie de ani.

Încăierarea aceasta ori și cum s'ar părea unora de superfluă (de fără rost), ea trebuia să urmeze și dacă nu era linia demarcațională cu durerile și morții ei.

Nu numai noi am dorit aceasta, ci chiar și Ungurii.

Nouă din generație în generație, dela tată la fiu, ne-a rămas dorința să ne răzbunăm asupra acelor, cari ne acopreau și desconsiderau mai mult ca pe niște sălbatici.

Ei, ca făcătorii de rele, erau pururea urmăriți în închipuirea lor, de primejdia valahă, care avea să urmeze acum sau mai târziu și căreia doriau să-i pună sfârșit prin spânzurarea, întemnițarea și uciderea ce'or mai buni fii ai neamului nostru. În felul acesta ei credeau să ne sece puterile, ca în ziua cea mare de răfuială să ne poată birui mai ușor.

Cele 10 zile de luptă de până acum au arătat, că scrâsnirea din dinți a Ungurilor e scrâsnirea neputiniosului, care fuge, dar în fuga lui se gândește la răsbunare.

Dacă ei scrâsnesc din dinți fugând de dinaintea ostașului român, e datorința noastră a tuturor să lovim fără milă în celce scrâsneste, pentruca dinții să se înțelește pentru totdeauna fără de a mai putea scrâsni.

Noi Ardelenii, de când ne-a adus taica Traian pe aceste plaiuri, am vărsat mult sânge, dar numai pentru alții. Pentru noi înși-ne nici un picur. Acum e primul pas, ce l-am făcut cu arma în mână pentru noi și cauza noastră. Și trebuie să o amintim, deși poate nu avem motiv de a spune, că acela, care azi nu sare și nu-și face datoria, fie ca ostaș în front sau în cazarmă, fie ca plugar rămas acasă, acela are să dea seamă de purtarea lui de acum.

Uguri vor fi învinși în curând. Dorobanțul, roșiorul și vânătorul român nu-l lasă nici se plângă. Peste aceste plaiuri binecuvântate se va sălășlui pacea nu peste mult. Atunci vom cere încă o socoteală: Care cum și-a împlinit datorința dintre noi, când țara i-a cerut ajutorul.

Dar noi credem, că fiecare își va face datoria, așa ca să nu avem dela cine cere aceea mare socoteală.

Se ajutam celor ce scrâsnesc din dinți, ca sa-i poată înțelesta pentru vecie. O.

Frontul nostru.

Armata română înaintează cu pași atât de repezi, pe frontul ungar, încât comunicatele, cari voiam să le scriem în numărul acesta al Foii Ieri, azi par așa de vechi, ca și când s'ar fi întâmplat de mult lucrurile acestea.

După ce au fost eliberate orașele: Arad, Careii-mari, Oradea-mare, Sătmăru, trupele urmărind pe dușmanul retras în fogă, au ocupat în ziua de 23 Aprilie, după o luptă scurtă, Dobrișnaul, făcând două mii de prizonieri. În gara Samos trupele noastre au cuprins un tren, care sta din 150 vagoane pline cu muniție.

Înaintarea continuă. Luptele se dau acum dincolo de Dobrișna, depărtare de 10 kilometri dela comuna Măteșzalka.

Tinuța ostașilor nostri e plină de curaj. Perderile în morți și răniți sunt mici. Dușmanul aruncă armele și se retrage în nerânduială.

Din partea trupelor noastre s'au cuprins tunuri, mitraliere, munițiuni și arme.

În Oradea-mare și Dobrișna trupele au fost primite cu mare bucurie din partea locuitorilor, cari s'au bucurat scăpând de dominația bolșevicilor.

Comunicatele cele mai nouă din 24 și din 25 Aprilie spun următoarele:

Frontul de Vest: Inamicul fuge în debandă (nerânduială), pe tot frontul. Trupele noastre îl urmăresc de aproape. Dobrișnaul a fost ocupat în ziua de 23 Aprilie după o luptă de scurtă durată, care a avut loc în regiunea Hajdu—Vamos—Peres. Cu această ocazie s'au făcut 2000 prizonieri. În gara Samos s'a capturat 150 vagoane cu material și munițiuni. Morți: un platonier și 21 soldați. Răniți 29 soldați.

Comunicatul din 25 Aprilie 1919 e următorul:

Frontul de est: Un detașament de bolșevici, sosit cu un tren blindat în gara Musca (Ucraina), a atacat posturile noastre din dreptul satelor Voronovitz, Conad, Mukarevskal; după o scurtă luptă bolșevicii au fost respinși. Artileria noastră a doborât trenul blindat și gara Musca. Vedetele noastre au distrus prin bombardare tot materialul flotant al inamicului aflat în Liman. Pe restul frontului schimb de focuri între ambele maluri ale Nistrului.

Frontul de vest: Trupele noastre continuă înaintarea. Lupta în curs pe linia Dobos (10 kilometri dela N. Mateszalka), Nálás Gebă (10 kilometri dela S. Mateszalka).

Marele cartier general.

Eliberarea teritorilor locuite de Români, prin curajul și dragostea soldaților noștri, a produs o mare bucurie în toate unghiurile țării. Ca un semn al însuflețirii și ca mulțumită oastei dezerobitate Consiliul Dirigent a primit diferite telegrame, dintre cari dăm și aici următoarele:

Cu ocazia sfintelor Paști, pe care provinciile românești cari au gemut atâta vreme sub jug străin le sârbează astăzi unite cu patria mamă, doresc pământului românesc de sub înțeleapta d-voastră cărmă toată fericirea și prosperarea pentru ca în aceleași tendințe și în același deslegare a marilor probleme dela ordina zilei se contribuie cu patria-mamă și Bucovina la consolidarea acelu mare suflet românesc democratic, care el singur ne va da consistența și tăria necesară pentru orice greutate ale istoriei, iar D-voastră personal și tuturor celor ce se obozesc în munca pentru binele D-voastră sănătate și fericire.

Ministrul Nistor.

Din Zlatna: Sărbătorim cu alevărată bucurie triumful vitezei armate române și vă rugăm să primiți sentimentele noastre de dragoste și alipire neclătită:

Pentru românii din Zlatna: Iuliu Albini, Iacob Domșa protopop, Alexandru Fărcășan secretar cercual, Ferințenar primar.

Regele ne mulțumește.

Fericit popor, care ai Rege, pe care îl poți saluta cu: Hristos a înviat! El îți răspunde cu: Adevărat c'a înviat!

Intorcându-se Prințul Carol din Ardeal la București, a spus Regelui nu numai ca unui Domnitor, ci și ca unui tată, tot ce a văzut în Ardealul desrobii. A dat raport despre soldații Ardealului, pe cari i-a vizitat și a vorbit despre dragostea cu care L'am primit pretutindenea.

Consiliul Dirigent, din prilejul sfintelor serbători, și a înaintării trupelor române a trimis Regelui o felicitare, ca celui mai mare Român, căruia trebuie să i-se supună toți. La toate acestea semne de supunere, Majestatea Sa a răspuns cu următoarea telegramă, adresată dl Maniu, Președintele Consiliului Dirigent:

Palatul Cotroceni, la 21 Aprilie 1919.

Din adâncul sufletului vă zic: „Adevărat a înviat!“ Mulțumindu-vă pentru urările de sfintele serbători, ce-mi aduceți cu atâta căldură. Sunt fericit că trupele mele au putut aduce prin înaintarea lor ca cel mai frumos dar de Paști liniște și ordine în multe sate atât de greu încercate.

Fiul meu s'a întors din Ardeal cu amintiri neuitate. Din partea mea mulțumesc din inimă tuturor pentru frumoasa și călduroasa primire ce i-s'a făcut. A fost foarte mulțumit de frumoasa ținută a regimentelor noi formate, care prin colucrarea cu vechile regimente din Regat vor făuri un inel de oțel în lanțul unirei. Vă urez la toți serbători fericite.

ss. Ferdinand.

Ardeleni! Când am avut noi parte să ne dorească Regele: Serbători fericite!?

Pe mâna judecătorei.

Publicăm cu plăcere scrisoarea de mai jos, trimisă de Consiliul Dirigent. Am fost totdeauna între cei dinții, cari am luptat contra minciunilor și-a bârfelilor de tot soiul. Am și apărat cinstea celor vrednici, improșcați cu neroi de cei cari o făceau din ură și răsbunare, dar în aceeași vreme am dat și vom da de gol pe cei fățarnici și iubitori de mărire deșertă fără să fie vrednici de ea. Aceasta o vom face direct, arătând cu numele; iar când aceasta nu s'ar putea momentan, indirect, arătând unde e rana, spre a se urmări răul.

În acelaș timp însă, când cerem pedepsirea fără milă a minciunoșilor,

bărfitorilor, iscoditorilor de neadevăr și a acuzatorilor nedrepti, cerem și pedepsirea celor prinși cu ocaua mică, când vor fi arătați și acuzați cu dovezi nerăsturnabile. Măturarea celor neînzeștrați cu cinstea și caracterul de lipsă, ne-ar fi binevenită din partea ori și cui, întâmplă-se ea de sus în jos, sau întors.

În înțelesul scrisorii Consiliului Dirigent, deci, se vor pedepsi toți aceia, cari vorbesc sau scriu de rău despre oamenii de omenie puși în fruntea noastră de a ne conduce pe calea cea bună.

Celce are ceva contra la vr'o persoană, să arete vina lui la locurile competente și să aștepte în tăcere până i-se va face dreptate sau până ce respectivul va fi măturat din locul care nu-i pentru el. Iar acolo, unde nu s'ar face totul cum cere dreptatea, va interveni la timpul său și presa.

Scrisoarea Consiliului Dirigent e următoarea:

În situația actuală (starea de acum), care reclanță (cere) o răspundere foarte mare, atât în ce privește politica noastră externă (din afară), cât și cea internă (din lăuntru), așteptăm cu drept cuvânt încrederea deplină și sprijinul tuturor. Într'un punct suntem cu toții de-o părere: că trebuie să ne silim din răspuțeri și să jertfim totul pentru a învinge piedecile ce ni se pun și pentru a zidi viitorul nostru pe temelii solide.

De aceea am constatat cu adânc regret (părere de rău), că de-o vreme încoace, în unele ziare, ori și de către persoane singuratice, se răspândesc șvonuri, cari micșorează vaza organelor Consiliului Dirigent. Nu se aduc învinuiri cu dovezi, pentru a trage la răspundere pe cei vinovați, dacă de fapt sunt, ci se aruncă, în mod ușuratic, bănueli seci, cari nu se opresc numai la persoane singuratice, ci atacă vaza unor corporații întregi.

Unii răspândesc microbii veninoși ai bănuelii neîntemeiate, cu scopul de a micșora pe această cale cinstea acelor, pe cari sub raport politic nu-i pot ataca. Ei vor să parvină în chipul acesta.

Alții pornesc atacul conduși de un urit dor de răsbunare, fiindcă n'au izbutit să se folosească de organele noastre publice drept unealtă a poțtei lor de câștig bănesc. Ei au fost respinși de către vr'un oficiu public, cu drept cuvânt, de oarece simțul moral ne oprește de-a sprijini interesele nedemne ale particularilor în paguba binelui obștesc.

Și astfel zi de zi se picură în sufletul publicului mare otrava primejdioasă. Unii fac glume, ori ironii la aparență nevinovate, alții lătesc în termeni seci, aluzii destul de transparente pentru a produce o atmosferă îndoelnică în jurul autorităților noastre publice, plasând toată manopera lor în formula „să aude, să zice, să spune...”

Datoria noastră este a atrage luarea aminte a publicului asupra acestor speculanți primejdioși, însă în aceeași vreme vom căuta să-i facem imposibili, aplicând față de ei deplina rigoare a legii. Vom fi mulțumitori acelor, cari ne vor pune la dispoziție date concrete pentru a pedepsi pe funcționarii, cari și-ar fi uitat de chemarea lor, dar nu vom suferi o propagandă, care tinde să submineze autoritatea morală a slujbașilor nostri publici, drept aceea îi vom da pe mâna judecătoriei.

Răspunderea, care am luat-o pentru îmfăptuirea operei naționale, ce ni s'a încredințat, e atât de mare, încât nu putem permite primejduirea ei prin astfel de manopere, mai ales cunoscut fiind, că principiul fundamental al muncii Consiliului Dirigent este și trebuie să fie pentru totdeauna absoluta corectitate și loialitate, dela care de dragul nimănui nu se va abate. Acest principiu însă pretinde pedepsirea celor vinovați și apărarea celor cinstiți deopotrivă.

Înainte de a părăsi pământul scump al Ardealului...

Am scris în numărul trecut, că femeile române din Regatul vechiu, prin o deputație de doamne, trimisă în Duminica Floriilor la Sibiu, a pus bază și aici la noi, unei Reuniuni pentru ocrotirea orfanilor de rășboiu.

Dupăce doamnele numite și-au împlinit chemarea pentru care au fost trimise, s'au întors acasă, să dea seamă de cele făcute și văzute.

Înainte de plecare, dânsule au ținut de datoriță a trimite la adresa dl Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent, următoarea scrisoare, care sună tuturor fraților și surorilor de pe aceste plaiuri:

Domnule Președinte,

Înainte de a părăsi pământul scump al Ardealului, ne facem o deosebită îndatorire de a mulțumi întregului Consiliu Dirigent Român din Sibiu, pentru partea ce a luat-o la primirea călduroasă ce sa făcut delegațiunei noastre.

Nu vom uita niciodată ceasurile petrecute în mijlocul Domniilor-voastre și însuflețirea, pe care am găsit-o aci pretutindenea și care ne-a îmbărbătat cu noi puteri de muncă pentru binele obștesc.

Rugându-vă, Domnule președinte a spune tuturor mulțumirile noastre călduroase, Vă rugăm a primi asigurarea sentimentelor recunoscătoare ce Vă păstrăm.

Prințesa Alexandrina F. Cantacuzino, Zoe Gr. Râmniceanu, Elena M. Seulescu, Elena C. Odobescu.

Dacă sorioarelor de peste munți li-e scump pământul Ardealului, cu atât mai scump trebuie să ne fie nouă, al celor cari îl locuim și de dragul căruia bucuroși să jertfim totul pentru mântuirea lui.

O învinuire grea

Un abonat al foii noastre, care azi face parte din armată, ne trimite o scrisoare, în care acuză pe un conducător dela sate, că i-a cerut pentru un Testimoniu Absolutor și un certificat de moralitate (așa le spune dânsul în scrisoare) 70 de coroane și un lucru de clacă. Dânsul ne roagă să publicăm scrisoarea, luând ei toată răspunderea asupra sa.

Deși am fost și suntem de părerea, că jefurile acestea trebuie arătate lumii, totuși nu publicăm scrisoarea în întregime fiindcă se atacă în ea nu numai „cel cu musca pe căciulă”, ci și tagma de care se ține respectivul.

Nu e pădure fără uscături, dar pădure, care să stea numai din lemne uscate încă nu este.

Frate Gheorghe! dacă te simți neîndreptățit prin cererea prețului mare, — ceeace ai toată dreptatea, — scrie plângerea frumos, așa cum ne-ai scris-o nouă, dar fără ură și fără pornire dușmănoasă în contra tuturor, cari poartă acel oficiu și înaintează la oficiul, care e chemat să judece pe P. Dacă acolo nu-l vor pedepsi după vrednicie, vin-o iară pe la noi, și-o să-ți îndeplim dorința ca să-l cunoască lumea pe celce „în loc să ne îndemne a ne iubi patria ne apasă”, cum zici domniata.

În legătură cu cele de sus, am avea de spus foarte multe. Zilnic ne vin în Redacție oameni, cari se plâng contra unora și altora încredințați cu conducerea unor oficii. Cei mai mulți cer să publicăm numele acelor în Foaie. Dacă am face-o ne-am atrage ura lor asupra noastră; ba am fi învinuiți cu agitare de spirite. Nu o facem? Suntem acuzați că ținem cu domni.

Am vrea un lucru: Cinste și omenie din amândouă părțile, în cele mai mari zile pe care le trăește neamul nostru dragostea unul față de celalalt, ajutorul împrumutat, munca neîncetată și unirea într'un singur mănuchi, pe care să nu-l poată frânge nici o putere din lume, iată programul după care avem să lucrăm cu toții.

Zilele mari, cer sufletele mari!

Pentru ce se fac recvirări?

Iată o întrebare ce și o pune azi tot omul și cearcă să-i deie un răspuns. Pentru ce se fac recvirări sau rechiziții, precum li se zice încă pe nume?

Războiul multe a mai scos la iveală. Bune și rele, dar la dreptul grăind, mai multe rele decât bune. A învrăjbit pe oameni și popoare între olaltă, au despărțit copiii de părinți și soții iubiți de soții, și a lăsat atâtea urme neșterse de durere în sufletele omenești. Suferințele aceste grele a trebuit să le iadurăm noi cu deosebire, cei de sub stăpânirea maghiară din cuprinsul Ungariei, cari am fost siliți să ne batem și să murim fără de a ști pentru ce scop.

Dar ce spun eu priu asta? A trebuit să ne vărsăm sângele pentru scopuri streine nouă și pentru biruința celui mai grozav vrăjmaș ce l-am avut vreodată. Acesta ne-a secătuit puterea, și vroia cu ori și ce preț să ne stingă de pe suprafața pământului. Ne-au cerut copiii și de voie de nevoie, i-am dat; ne-au cerut bucatele din șură și pentru păstrarea ordinii, le-am lăsat să le ducă. Am fost bani, blânzi și ascultători. Oi bune de muls, de tuns și de mâncat pentru Ungur.

A binevoit însă Dumnezeu să ne facă drept pe lumea aceasta. Să se ridice slugile și supriții și să-i stăpânească pe cei trufași, și din robii ce am fost ne-au făcut domni. Noi deasupra și Ungurii de desubt. Însă de a pune pe cel trufaș sub stăpânirea voinței noastre nu este tocmai așa de ușor precum s'ar părea. Alcătuirea hotarelor României-Mari ne cer încă atâtea jertfe. Toți din toate părțile ne pismuesc: Bulgarii, Maghiarii, Rușii și cum le-o fi zicând pe nume, iar cei care ne iubesc sunt așa de departe. Vorbele sunt frumoase pe cari ni-le trimit prietini, cari voesc să ne ajute, dar vorbele sunt vorbe și nimic mai mult. Vor fi sunând ele bine la urechile omului, dar te alegi numai cu atâtea.

În fața atâtor dușmani ce avem, pe lângă sprijinul Franței și al Italiei și al Angliei, trebuie să ne bizuim și

în puterile proprii. Și cât de mult chiar! Ajutați și-ți va ajuta și Dumnezeu zice o vorbă din bătrâni. Când îți intră hoțul în casă nu te lași până vine vecinul să te scape, ci prinzi ce găsești în mână și lovești. Așa suntem și noi. Dinspre Tisa ungurul ne amenință, dinspre miazănoapte bolșevicul de rus își întinde ghiarele, iar dinspre Dunăre bulgarul începe să se încrunte. Și noi să stăm cu mâinile în sân? Ferească Dumnezeu sfântul! Sfârșariiăștia ne ar șterge de pe suprafața pământului. Pentru aceasta s'a poruncit acum mobilizarea.

Să nu lăsăm cu nici un preț să ne cuprindă vrăjmașul în cele vechi ale sale, ci mai bine să murim cu toți până la unul. Dar slavă Domnului, că n'a fost și nu este Român, care să nu fi priceput violența vrăjmașului. Și-au venit la strigătul de chemare din toate părțile sub steaguri ca un om. Și le'om arăta noi acelora, cari se străduesc să ne mănânce drăguța de libertate.

Acum mă veți întreba însă de nou: Bine, toate aceste le pricepem și știm pentru ce se fac, dar nu înțelegem pentru ce pricină s'au început și recvirările. Răspunsul nu-i greu de loc. Ei, ce să zic, așa la mintea omului. Ne-am alcătuit o armată mândră și frumoasă, ca să ne apere de dușmani. Însă armata aceasta, dragă Domane, din ce să se hrănească? Vai de cătana flămândă! Un ostaș hămesit de foame a scornit de bună seama cântecul:

De-ar fi pușca de tocană

M'aș face și eu cătana

Ai văzut vreodată om flămând plecând la bătaie? sau horă și joc fără ceteră? Nu se poate. Dar de unde se dai cătania de mâncare? că mănâncă baia-l noroacele cât zece? Și-apoi și luptă cât zece. Un Român pe zece Unguri și pe douăzeci de bolșevici. Dar de unde Dumnezeu să-i aduni mâncare și și talpă la boconci și postavul și câte și mai câte?

Cătanele sunt îngrămădite în casarmele la orașe, să le dea domni să mănânce. Însă domni na'u ei după ce să beie apă, necum să-și împartă porția astfel ca să ajungă și la alții. Cum trăește un domn? Ca vai de căpul lui.

Nici găină la casă, nici purcel în coțet, nici văcuță la grajd, nimic. Numai hainele ce s pe dâșii și fala. Dar fala îi goală, vorba românului.

Acum de unde să-i iai și ce să-i faci? Bucate nu-s, că nu au cătup; pâine nu că n'are bucate; carne nu, că nu ține purcel și văcuță. Pe domni îi paște sărăcia. Vei zice că are domnul, că-i cu bani. Bine, că au puzdere de hârtie de aceea ungurească, de la Budapesta. Dar am fost mai zilele trecute pe niște sate și am vrut să cumpăr o pereche de ouă ca să mi fac în Sibiu un pumn de păpăradă. Când dau să plătesc și scot bani din pungă, ce să vezi? Româncea noastră, o codană de muieră ca un șerpe, cam strâmbă din nas. D'apoi Domnule să mi dai niște petrolu în schimb pe ouă, că bani am destui. De aceea zic, că domnul e domn, dar îi strigă sărăcia din nădragi.

Pentru aceasta ne întoarcem privirea în sate, căci numai acolo e mântuirea. Nu vă supărați iubii țărani. Să ne mai opintim odată și-apoi să strigăm: Hristos a înviat! din toate gurile. Nu vă împotriviți recvirărilor căci acestea pentru scumpa noastră armată se fac. Să aibă Ionuț și Gheorghită și Vasilie ce să înbuce ca se doboare zece Unguri, arde-i-ar focu pe toți! Nu mai e mult până la vară și dacă va vrea Dumnezeu o să ne deie bucate destule ca să aibă fiecare om cu prisos.

În chipul acesta vom arăta că suntem înțelegători și pricepem nevoile zilei de acum. Oricât de mari ar fi jertfele ce ni-se cer să le aducem cu toată dragostea, deoarece ele sunt făcute numai pentru împlinirea idealului, adecă marelui nostru vis național.

Bucate și mărfuri din America pentru Ardeal.

Di Nicolae Căciulă, comisarul de alimentare al județului Cojocna, a dat zilele trecute unei foi din Cluj mai multe deslușiri asupra alimentației în Ardeal. Di Căciulă a spus între altele următoarele:

Publicul poate să fie liniștit; vor fi bucate, vor sosi multe din România.

FOIȘOARĂ

Hărnicia țărancei române.

Hărnicia poporului românesc e recunoscută de toți, cari ne cunosc mai de aproape. Românul știe să muncească și nu-i e silă de lucru. Avem și noi leneși și trântori, — ca toate popoarele, — dar în general luat, poporul nostru muncește din greu.

Totul ce ne lipsește este: să învățăm a lucra mai cu împărțeală, mai cu rost ca în trecut, cu unelte și mașini nouă, cari ajută la cruțarea muncii omenești. Să sperăm însă, că în direcția aceasta se va face mai mult în România întregită.

Ca dovadă cum e judecată hărnicia țărancei române dela țară, dăm în cele următoare o parte din o vorbire, ce a ținut-o săptămânile trecute o doamnă română în Teatrul național din Craiova.

Această doamnă este Maria Pop, care mult se interesează de traiul și viața popo-

rului dela țară. Doamna Pop a spus, — după ziarul „Democratul“ din Craiova — între altele următoarele:

Urmăriți țărânca din luna Martie, când începe lucrul câmpului, cu pusul porumbului, prășitul, săpatul, seceratul grâului, treeratul, culesul și curățitul porumbului în taberile înghețate până spre sfârșitul lui Noembrie și veți mărturisi că întrece tot ceși poate în chipul minții omului.

Sculață în dintea zorilor, pregătește hrana ce trebuie luată la câmp și când se trezesc cu toți, pornesc la drum — bărbatul înainte cu vre-o seceră în mână sau coasă la umăr — ea în urmă, ducând coșul cu mâncarea pe ziua toată și copilul cel mic în brațe.

La câmp sapă seceră — frântă de mijloc, cot la cot cu bărbatul, nelăsând seceră din mână de cât când țipă prea tare bietul copil lăsat la capul locului, ca să-l alăpteze, — ou ce? numai Dumnezeu știe! — pentru ca apoi grăbită să și reia lucrul sub arșița lemnoasă.

Seara când se întorc cu toții în aceeași ordine, — dacă bărbatului istovit îi este dat să guste o odihnă bine meritată, ei nu îi este îngăduit — apa trebuie adusă dela fântână — mămăliga fiartă — căutate și îngrijite păsările, lăsate în voia întâmplării pe timpul zilei — îndestulați și potoliți copiii și câte odată noaptea, când plânge neîncetat bietul copil otrăvit de cu ziua cu laptele ei neodihnit, îl poartă ceasuri cu iubirea ei prin ogradă, până tace mângăiat, pentru a reîncepe a doua zi neadormită, sleită, munca ei de roabă.

Sâmbătă își mai rupe din odihnă, să spele pentru toți ai casei, — să scalde copilul și Dunineca, dacă poate fi pace într-o zi pentru cel mai sărac dintre muncitori, nevastă-sa nu o ajunge pe pământ, — focul cere să fie aprins, — gurile să mănânce — și iarna dacă el rămâne fără lucru — stă, sau cheltuește la cărciumă ce au agonisit vara — ea toarce, țese, coase, îmbracă pe toți ai casei, duce gospodăria zi de zi — naște, alăptează, se străduiește

Este vorba de bucatele, ce le primește România în America. Portal Constanța este îngrămădit cu vapoare, magazinele sunt pline cu mărfuri din America.

România n'ar mai duce lipsă nici acum, dacă mărfurile cele multe îngrămădite în magazinele din Constanța, le-ăr putea împărți în țara întreagă, dar deocamdată, nefiind regulată comunicațiunea (umblarea trenurilor), nu o poate face aceasta.

Piedeca cea mai mare este, fiindcă linia de cale ferată Cernavoda a apucat de tot nimicită în mâni românești (au nimicit-o nemții cei „culți“). Trebuie să dăm României vagoane și atunci vom primi bucate din America...

Nu este departe vremea aceea, ca atunci, când vor sosi la Constanța vapoarele din America, la o săptămână după aceea, să poată fi împărțite în oricare parte a Ardealului bucatele și mărfurile sosite de dincolo de Ocean. Argentina are foarte mult cucuruz și vite. Asemenea Australia are o mulțime de bucate, cari abia așteaptă să le poată trimite în Europa.

DI Căciulă mai spune, că satele din județul Cojocnei au bucate destule.

Răvaș dela Sibiu.

Lipsa de locuințe și scumpirea chirilor.

Ce măsuri să se iee?

Reteritor la răvașul nostru sub titlul de sus, apărut în numărul trecut al foii, am primit câteva scrisori din loc, cum și unele păreri din jur. De mai departe, în urma circulației neregulate a poștei, n'a fost încă cu puțină a primi scrisori până la punerea sub tipar a acestor rânduri.

A publica toate aceste scrisori nu este loc în Foaie. Vom da însă sămburele din cele scrise, ca astfel cetitorii să-și poată face o icoană cât mai clară.

Un cetitor din Sibiu leagă mare speranță în ușurarea stării cu locuințele, dacă se va începe zidirea de case nouă. În privința aceasta se așteaptă mult dela secția de edile, la care i-au pus bază inginerii români în resortul de comunicație al Consiliului dirigent.

cu nenumărați copii, din cari îi trăiesc atât de puțin, fiindcă în astfel de condițiuni nu prea pot spori, — și fără ca să știe cu câtă iubire, cu câtă duioșie ar trebui îngrijit acest izvor mare și credincios al bunurilor de care ne bucurăm, totuși făuresc temelia pe care ne rezemăm toți.

Soarta acestor femei părăsite, vitate, este una din cele mai arzătoare chestiuni ce se pun și totuși n'am văzut în proiectele (planurile) de reformă nimic, care să se refere la situația lor pe care atârnă mult mai mult viitorul neamului, de cât de socotelile politici anilor asupra votului pentru femei, pe care de altcum îl cerem cu tărie și noi.

Și plecând de aci — susțin cu tărie, că mijlocirea noastră e de lipsă. Singure vom armări cu străduință programul de reparațiuni sociale față de ele, — fiindcă firește, simțim mai dureros mizeria lor, de cât cei în a căror mâini nepăsătoare au fost încredințate până acum.

Cei chemați nu numai că n'au făcut nimic, dar par chiar a trece cu vederea

Cu această speranță ne mângăiem foarte mult și noi. Nădăduim adecă, că inginerii români vor porni înșiși o acțiune în direcția asta. Ei sunt chemați a înțefi statul la începerea de noi zidiri pe de o parte, iar pe ceialaltă parte să îndemne a zidi și pe oamenii privați mai cu bani.

Scumpetea actuală a materialelor încă nu mai poate dăinui o vecinicie. Tot începutul trebuie se aibă și un sfârșit. Cu Ungurii o să fim în curând gata, iar după aceea se va putea doar în curând pune capăt și războiului acestuia, care a nimicuit atâta putere de vieși omenești și averi foloșitoare.

Un alt cetitor spune între altele următoarele: Comercianților și meseriașilor români trebuie să li se facă cu puțină a se putea așeza mai ușor la orașe, ba întrucât se poate în centru, în strade de frunte sau aproape de piață ori de gară.

Asta e drept, — s'ar părea pentru moment, — că mai ușor se poate ajunge prin ridicarea chirilor. Eu sunt însă de părere, că de această libertate ar profita în prima linie jidanii și străinii, cari vor da momentan oricât, — bani au destui, — numai ca să ajungă în cutare sau cutare loc.

Mai ducător la scop consider eu următorul plan: Să se lucru din partea Românilor întra'colo, ca jidanii cei mulți de prin cele orașe și sate să fie încetul cu încetul delăturaji. Dar cum?

Așa ca să li-se pună la inimă proprietarilor de case, — cari sunt în mare parte Sași și Unguri, — ca ei să le abzică jidanilor locuințele și prăvăliile. Ba cei cari au venit, spre pildă în decursul războiului de prin Galizia, să fie direct espulsați. În direcția asta avem știre, că s'a pornit o mișcare la Bistrița. Iar în locul jidanilor să se închireze casele și localurile de prăvălie la Români.

În felul aceste nu s'ar putea doar plânge nici decât Sașii sau Ungurii, că noi Români vrem favoruri pe socoteala lor.

Nu, noi nu vrem delăturarea nimănui. Dar vrem să ne luăm și noi partea noastră în viața orășenescă. Și aceasta s'ar putea ușor, dacă s'ar porni o mișcare pentru delăturarea multor jidani din comerț, pe care ei numai îl necinstesc.

În direcția aceasta așteptăm să vedem

un început în Sibiu. Și anume astfel: Dacă un Român ar reflecta la locuința sau prăvălia închiriată de un Sas la vr'un jidan pripășit de curând printre noi, atunci Sasul să abzică jidanului, respective să nu mai reînnoiască contractul, iar în locul lui să închirieze la timpul său unui Român. Asta nu e prea mult cerut.

Ideia aceasta o considerăm de foarte ducătoare la fintă. Și ne ar plăcea să auzim, că unii Români s'au folosit de ea, ca apoi, peste vreme unli, când vom ajunge timpul potrivit pentru ridicarea opreliștei în cauza chirilor, Români să-și fi fost asigurați unele localuri bune prin Sibiu, Cluj, Brașov, Bistrița etc. În felul acesta ne-ar veni și nouă bine ridicarea opreliștei, altcum pe seama Românilor aduce mal mult rău decât bine, dupăce noi la orașe nu avem case proprii mai nimic.

Atât deocamdată. Ocazional și altele mai multe. Sfredeluș.

Cum crește minciuna.

Răvașul unui cetitor dela sate.

Am auzit zilele acestea o veste, care era chiar din cale afară prea deochiată. Mi-am lăsat lucru și am urmărit-o dela om la om, dela femeie la femeie, din casă în casă, mergând pe firul ei, ca să-i caut izvorul, sau mai pe românește zis, să aflu gura care a slobozit-o în vileag.

Oi la ce muncă obositoare m'am imbiat. Badea Potaie a auzit-o dela Gurăspartă, acesta dela lelea Nemulșumita, lelea asta dela vecină-sa Gurăpustie și așa mai departe.

Dela început îmi dădeam seamă, că osteneala mea va fi zădarnică. Firul minciunii m'ar fi scos din lume afară, dacă l'aș fi urmat până la cap. După o ocolire de trei ori a satului, trebuia să merg în satul vecin, la o bejivă, căci mi-s'a spus că ea a vorbit-o în târgul de țară. De acolo știe Dumnezeu unde m'ar fi purtat drumul gurilor rele. Cetitorii nu-mi vor lua deci în nume de rău, dacă nu le pot spune de unde a isvorit această minciună.

Dar în alergarea mea, am băgat ceva de seamă și anume: Din ce mă apropiam mai mult de scornitor, pas de pas, min-

cu atât dărnicie sinecurile, când plăgi sociale ca mortalitatea mare a copiilor, întinderea tuberculozei, a pelagrei și a altor boli, sunt lăsate nesupărate să ne istovească neamul.

Noi vom ști să cerem creditele (ajutoare bănești dela stat, care să ducă la înmulțirea mașinelor agricole, care să reducă munca brațelor, — să întreținem medicul și apotecile, care să le mântuiască astfel, în cât ajutorul medical să nu mai fie așa de slab ca azi. Vom ajunge să înființăm stațiunile de lehuze, grădinile de copii unde să fie lăsați în timpul muncii, să complectăm cursurile primare de fete, cu învățăminte practice de gospodărie mai bună cu elemente de curățenie mai bună și delipsă unor mame — să le îndreptăm spre întreaga industrie casnică, cu dezvoltarea creșterii păsărilor, a întrebuintării laptelui, mai potrivită puterii și chemării lor și care va fi pentru casa țaranului un izvor de venituri tot atât de mare ca și produsul pământului.

cu totul că poate exista o asemenea chestiune. Deslegarea ei atârnă de un șir decrințe atât de multe, încât ar fi o copilărie să credem că din pornire particulară — cu puterile și mijloacele bănești de care dispunem azi, — am putea îndeplini opera înfinsă ce este de făcut.

De am întrebuinta propagandă culturală la sate — de am încerca povețe practice pentru sătence — de am căuta să ridicăm industria casnică sau să dăm mici ajutoare medicale, n'asa putea decât arăta calea — destul de clară și fără asta.

Nu este timp pentru încercări mărunte, timpul grăbește — cere măsuri mai mari și pentru a le îndeplini, trebuie autoritatea puterilor legale — și cuvântul în întrebuintarea veniturilor statului, care azi cultivă

ciuna devenea tot mai minciună, adecă tot mai subțire, mai nevinovată.

— „Io am auzit, numai că i-a furat banii“, spunea unul.

— „Io, că el și i-a prăpădit“, zicea altul.

Al treilea, că i-a pierdut și așa mai departe.

Destul, că din vestea unui groaznic omor și a unei hoști mari, am ajuns până unde minciuna era numai despre o pierdere de câteva sute de coroane.

Vedeți cum crește minciuna!

Ea e ca o apă, acolo la izvor e numai o prelinsătură din crepăturile sâncilor. Umezeala asta se strânge într-o gropiță cât fundul unei căldărușe, de unde pornește un pârăuș, care l'ai putea opri cu palma. Mai jos o altă prelinsătură pornește tot așa de fără putere ca cea dintâi. Dela dreapta o alta, dându-i putere celui în care se varsă. Asta tot așa continuă, până când din pârăușul mic, se face râu mare, care în furia lui strică și duce cu el tot ce i vine înainte.

Azi când atâtea izvoare de minciuni sunt, câți dușmani mișună printre noi, ar fi foarte cu cale, dacă românii noștri le-ar seca, acolo la izvor, arătând pe ceice iscodesc anumite minciuni, cu gândul de a strica neamului nostru.

Pentru ceice făuresc azi astfel de minciuni este un paragraf, care sună:

Urzitorii știrilor false vor fi aspru pedepsiți. Iar cuvântul „aspru“ după legile de acum înseamnă: moarte prin glonș sau ștreang. Delavar.

O plângere întemeiată.

Un țaran fruntaș din jurul Sibiiului, ni-se plânge de circularea neregulată și rară a trenurilor pe linia Sibiiu-Vințul de jos. Fiind un om cu judecată sănătoasă, a n stat mai multă vreme ca el de vorbă. Explicându-i cauza, pentru care s'a scos din circulație un tren de pe linia amicită, țaranul, care a înțeles și aprobat cele spuse, ne-a rugat ca totuși să facem ceva încercare ca trenul rămas în umblare să sibă o altă ordine de plecare și sosire.

— „Uite domnule — a zis țaranul, — eu, care sunt om bătrân și oai

și căruță nu am, pentru o afacere neînsemnată, care nu se poate isprăvi decât aici în Sibiiu, trebuie să petrec pe drum și în oraș două nopți și o zi. Nu s'ar putea face o rugare, ca trenul, care sosește seara în Sibiiu și dimineța pleacă spre Vințul de jos, să fie de așa întocmit, ca se sosească dimineța și se plece seara din Sibiiu. I-am trage folosul și noi cei dela sate, și nu am fi siliți să petrecem două nopți, chinându-ne casele pe podelele reci ale salei de așteptare. Căci, să am iertare domnule, așa cum merge azi, pare că nu-i făcut pentru mulțimea dela țară, ci pentru cei puțin cari călătoreso din oraș.“

Asigurându-l pe țaran, că vom face încercare la locurile competente, amintim așessta în Foaie și rugăm pe cei chemați a judeca afacerea și dacă interesele mai înalte iartă o schimbare în înțelesul celor de mai sus, să o facă cât mai curând.

Dorința țaranului din vorbă nu e mare și credem, că ea nu-e numai a unui om, ci a întregului ținut.

Dela frați pentru frați.

— În Orăștie s'a înființat o Reuniune de femei cu numele de Reuniunea „Regina Maria“. Prezidentă a fost aleasă doamna Victoria Erdeli.

— După o lungă tăcere, din cauza războiului, Academia Română va ținea adunarea generală ordinară la 14 Maiu 1919, în București.

— În locul domnului Dr. Flondor, a fost denumit și întărit ca ministru delegat al Bucovinei Dr. Iancu Nistor.

— Deva este cel dintâi oraș din Ardeal, care a botezat toate stradele cu nume românești. Când se vor boteza toate ulițele orașelor noastre?

— Regina Maria sosind din străinătate în București, a fost primită cu dragoste din partea țării întregi. E și vrednică de o atare dragoste.

— Colonelul Constantin Paulian, mort în luptele cu Ungurii, a mai fost rănit greu în lupta dela Oituz. Iatr'o graniță a Ardealului a primit botezul de sânge, iar în cealaltă și-a dat viața pentru neam și țară.

— În Făgăraș a sosit al treilea batalion de voluntari din Italia, condus de Maiorul Italian Tabelini. Ei ne sosesc, când țara are mare lipsă de ei.

— Azi, Vineri a sosit în orașul nostru mai mulți francezi și englezi. Așa ne vom cunoaște și cinsti unii pe alții.

— Dr. Iuliu Maniu președintele Consiliului Dirigent a plecat în teritoriul acum eliberat de trupele române.

— Un milion și jumătate coroane trimise pe sub ascuns de guvernul din Budapesta Ungurilor din Ardeal, au fost prinși de agenții siguranței publice din Alba-Iulia. Nu-i pentru cine se gatește, ci pentru cin' nimerește.

— Răniții români sosiți din front și așezați în Dej, au fost împărțâși în zilele Paștelui de daruri aduse de întreg jurul Dejului. Ce fac Românii din părțile unde nu știu ce însemnează linia demarcațională?

Cum stăm cu pacea.

Aproape de Tisa, pe întinsul șesului mănos, tunurile românești varsă foc asupra vitejilor Unguri, cari fug de groaza răsbunării păcatului lor. În acest timp la Paris, au sosit și delegații germani, cari până acum nu prea arată dragoste, de a primi pacea, care li se imbie. Aliații vor ști însă să silească a o primi, dacă nu de bună voie, apoi de silă.

Jugoslavii încă nu se pot împăca cu gândul, că Italia se capete orașul Fiume; din această cauză mersul păcii înaintează încet.

Delegatul ardelean Dr. Vaida s'a stătuț cu delegatul Jugoslaviei Niculae Pașici mai mult ca două ore asupra Bănatului. Nu se știe la ce sfârșit și înțeles au ajuns. Comisiunea însărcinată cu sfacerile bănești, luând în desbatere și judecare cererile României, a hotărât, că toate chestiile bănești ale noastre să fie îndeplinite așa cum au cerut delegații noștri.

Putem zice, că ne apropiem cu pași repezi de pace, căci deoparte lucră mințile luminate, iar de alta tunurile și puștile românești.

Milă.

Sub streșina unui palat,
Sta invalidul răzimat
De zidul spoit în culori,
Cerând bani dela trecători.

L'am înfruntat: De ce cerșește?
El mi-a răspuns militărește,
Scurt, aspru și cuprinzător:
— „Eu nu cerșesc, cer ajutor,
Un ban sau doi, s'adun o sumă,
Să-mi cumpăr un picior de gumă!“

— „Și mulțumit ești cu acest dar?“
I-am zis, scoțând din buzunar
Un ban, pe care el ofrând
Mi l'a respins așa grăind:

„Îți mulțumesc, că prea mi-ajunge
Din darul vostru, care 'npuge...
Dar vezi, mai sunt săraci ca mine,
Și mila lor îmi cade bine!“

Invățătura:

Decât un ban și-o vorbă rea,
Mai bine-i a nu da și-a tăcea.
Petrea Dascălu.

Poporale.

Dacă crezi, mândro, că-i bine,
Să glumești așa cu mine,
Ziua-noaptea după tine
Să alerg, — pare că-mi vine
Să 'ntorc gluma, ca să ști
Cât e de greu a iubi.

Când zic dragă, ea se 'neruntă,
Dacă tac, dânsa mă 'nfruntă,
Vreau s'o strâng, îmi zice boală,
Dau să plec, mă chiamă 'n poală.
Mă întorc, da de mă lasă
S'o sărut, — ea fugē 'n casă.
— Aș ulta-o, de-aș putea,
De n'ar eși 'n calea mea,
Cu grăpștele 'n obraz
Să 'ndulcească cel năcăz.

F. O. O.

Tablourile

cu Maiestățile Lor Regele și Regina cum
și al Moștenitorului de Tron Carol

se află de vânzare la Librăria dela „Foaia Poporului“. Aceste tablouri executate foarte fin, pe un carton tare, în mărime de 72 cm. înălțime și 54 cm. lățime, sunt potrivite pentru birouri, localuri publice, școale, primării, cum și pentru decorarea la orice casă românească.

Având numai un număr restrâns de exemplare, — trimise anume dela București pentru Ardeal, — rugăm pe toți cei doritori să facă comanda cât mai grabnic.

Prețul acestor tablouri este 120 coroane pentru toate trei laolaltă, iar pentru trimiterea pe postă 5 coroane deosebit. Prețul să se trimită înainte, eventual prin bănci, deoarece cu ramburs e mai scump.

Localurile oficiilor românești în Sibiu.

Pentru orientarea oamenilor noștri când vin la Sibiu în afaceri, publicăm în cele următoare adresele, unde se află noile oficii românești:

Prezidențial Consiliului dirigent: Strada Schevis nr. 6, etajul II.

Resortul de alimentație și comunicație Strada Schevis 3 a, etajul II.

Resortul cultelor și instrucțiunii publice: Strada Poplăcii 7 etajul I.

Resortul agriculturii: Strada Fabini, pavilionul ofițeresc în școala de cadeti, parter.

Resortul de finanțe: Școala cadetilor, etajul I.

Resortul de justiție: Strada Schevis 3 a, etajul II.

Resortul de codificare: Strada Schevis 3-a, etajul I.

Resortul de organizare: Strada Berg 9.

Resortul ocrotirilor sociale: Strada Friedenfels 16, etajul I.

Resortul de industrie: Școala cadetilor.

Secretarul de interne: Strada Ciznădiei 4, etajul II.

Șeful serviciului de organizare: Strada Ciznădiei 4, etajul II.

Secretarul pentru comunicație: Strada Schevis 3 a, etajul II.

Secretarul p. agricultură p. finanțe: Școala cadetilor, etajul II.

Secretarul p. ocrotitoare: Strada Friedenfels 16, etajul I.

Șeful siguranței: Strada Schevis 6, parter.

Comanda Trupelor din Transilvania: Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială Secția Organizării 6—7: Strada Ciznădiei 4, etajul I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, etajul II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. culte și instr. publică: Strada Poplăcii 7 etajul I.

Biroul Presei: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. interne: Strada Schevis 6, etajul I.

Resortul armatei și siguranței publice, biroul de informațiuni: Strada Honterus 17.

O primejdie foarte mare

amenință poporul nostru, prin groaznică răspândire (lățire) a bolilor sexuale (lumești). În tineretul nostru s'a înmulțit adânc aceste morburii primejdioase.

Războiul a dus și lățit aceste boale și la sate, unde leacurile băbești și descântecurile, de cari se folosesc mulți, nu că vindecă sau curmă acest rău, ci ajută la lățirea lor tot mai mult.

Trebue să o știe tot morbosul, că e vai și amar de el, dacă nu vindecă morbul la timp.

Resortul ocrotirilor sociale din Sibiu a început lupta îndârjită contra morburilor acestea și va ajuta ca tot omul bolnav de aceste boli să fie vin-

decat fără de nici o cheltuială. De aceea s'a deschis în mai toate orașele ambulatoare (case de sănătate) cu medicii învățați în frunte, unde fie cine va fi vizitat și lecut fără plată.

În Sibiu acest ambulatoriu se află în Zaughofplatz numărul 5-6 la casa pentru bolnavi (Krankenkassa), față cu casarmă cea mică (Kempelkaserne) și e deschis dimineața dela 8-10 și după prânz dela 5-7 ore.

Tot aici se vindecă și morburii de copii, femei și ofițeri tot fără cheltuială.

Informațiuni

Paștile în Sibiu.

Slujba dumnezeiască la sfânta zi a Învierii Domnului în Catedrală s'a săvârșit, atât cea de dimineața cât și la sfânta Liturghie, prin Prea fințitul Episcop al Caransebeșului Dr. Miron Cristea, însoțit la Inviere de Prea Cuv. Sa Dr. Roșca, Nic. Ivan, Dr. I. Stroia, Lazar Triteanu, Dr. V. Bologna, Dr. G. Proca și Dr. V. Stan, cu diaconii Dr. G. Comșia și Dr. O. Costea, iar la Liturghie de toți, afară de arhimandritul Roșca. Cuvântarea a ținut-o Dr. Vasile Stan. A fost public mult și ales, între cari și șefii resorturilor afiațori în Sibiu, în frunte cu dl Maniu.

Mulțumită. Cercul tinerimii universitare transilvănene din București aduce mare mulțumită și pe această cale tinerimii din Rășinari, pentru frumoasa sumă de 100 cor. — din venitul curat al petrecerii aranjate a doua zi de Paști — pentru îngrijirea mormintelor lui St. O. Iosif și Aurel Vlaicu.

Mersul trenurilor. Din 24 Aprilie 1919 pe drumul Sibiu — Turnu-Roșu — Peatra Olt circulă trenuri în modul următor: Lunea, Mercuria și Vinerea pleacă din Sibiu la orele 11 seara. Marșa, Joi și Sâmbăta sosește în Sibiu la orele 10 și jarnătate dimineața.

Cu cât a crescut scumpetea în lume. Un învățat și-a luat osteneala și a socotit în fiecare țară cu cât a crescut prețurile mărfurilor în decursul războiului. După socoteala aceasta Australia e țara cea mai fericită, urcându-se acolo prețul bucatelor numai cu 3) fileri la o corcană. Vine apoi America cu 65 fileri peste corcană. În Olanda 70 fileri; în Danemarca 80; Elveția cu 100, Franța și Anglia cu 104 fileri la o corcană. Spania și Portugalia cu 122; Suedia cu 187; Germania, Belgia, Norvegia aproape 200 fileri la o corcană. La urmă învățatul pune Austria, Finlanda și Rusia, unde mărfurile sau scumpit mai mult ca peste tot locul.

S'au pierdut Joi seara în 24 Aprilie, în trenul de la Săliște până la Sibiu, un portmoneu cu documente, cari aflătorului nu-i sunt de nici un folos, dar pentru proprietar sunt de mare preț. Celce le va fi aflat, este rugat a le aduce în Redacția noastră, unde va căpăta o bună cinste, lasată aici de celce le-a pierdut.

★ **Germania desarmată.** Comisiunea însărcinată cu studierea afacerilor Germaniei: a hotărât: 1) Formarea unui front puternic în fața Germaniei. 2) Desarmarea Germaniei. 3) Formarea și denumirea unei comisii stabile, care să supravegheze desarmarea. 4) Ocuparea drumurilor de fer mai principale și 5) Controlul asupra poștelor, telefoanelor și telegrafelor. Măsurile acestea aspre sunt de lipsă a se lua, pentru ca Germania să nu se mai gândească la o răsbunare.

Concert. Reuniunea sodalilor români din Sibiu aranjează concert împreună cu delamații: i și joc Sâmbătă 26 Aprilie 1919, în sala cea mare dela Unicum. Venitul curat e destinat fondului orfanilor, întemeiat de „Renașterea Română” și fondului pentru combaterea tuberculozei dintre meseriași. Începutul la 7 1/2 ore seara. Biletele se pot căpăta seara la casă.

★ **Când nu e pâine.** Poate nici un oraș n'a suferit atâta lipsă în de-ale mâncării, ca orașul Viena. Locuitorii mulți, alimente numai ce capătă dela alții. Din cauza lipsei de pâine cinci sute de copii săraci din Viena au fost duși în Elveția și împărțiți pe la familiile milostive din orașul Berna, pentru a-i îngriji și hrăni. Locuitorii orașului au primit cu dragoste și milă pe micuții, cari nu-și pot da încă seamă, pentrucă nu este pâine și lapte acasă la ei.

Înapoi cu ce nu-i al tău. Germanii, în urma poruncii primite dela sfatul păcii, au trimis la Paris patru bancheri, cari se ducă toate hâutiile de valoare (acții, libele de depuneri ș. a.), pe cari le-au luat din pînutele ocupate odată de ei.

Cinste de Crăciun. Cetitorii ne vor ierta dacă acum după Paști, scriem despre cinstea de Crăciun. Fiindcă vestea întâmplării a ajuns numai acum la noi (bag-seama în toată lumea întârzie trenul). O dăm și noi mai departe, așa cum am auzit-o. Era în iarna anului 1917, aproape de Crăciun. Pe câmpul de luptă din Franța, un ofițer american își bătea capul cum se prindă pe însuși împăratul Vilhelm, ca să-l deie ca cinste de Crăciun Americii. Acest ofițer, ajutorat și de alții, sohimbat la haine, a putut să se strecoare printre rîndurile de soldați germani până în apropierea împăratului. Zice, că a fost așa de aproape de cortul împăratului, că-i auzea vorba și-l vedea cum se încrunță spre Francezii războinici. Dar n'a putut pune mâna pe el, căci era încununat de garda înarmată până în dinți, care îl păzea. S'a înturnat înapoi și a spus și altora planul ce l'a avut, fiind mult lăudat pentru curajul lui.

Amânare. Din cauza ploilor neconținute târgul vitelor de prăsilă, anunțat pentru 25 Aprilie, s'a amânat pe Joi în 1 Mai a. c., când se va ține unde și cum arată placatele ce s'au făcut și afișat. Sibiu, la 26 Aprilie 1919. Schöpf, subprefect.

Abonamente pentru „Foaie“ rugăm a se trimite prin bănci, cum am scris mai înainte în gazetă, Posta încă nu primește bani.

Calendarul Poporului, în urma multelor greutăți, nu s'a putut încă isprăvi. Când va fi gata, se va anunța în foaie.

Cărți nouă, apărute la București în timpul din urmă, au sosit la Librăria noastră. — Mare alegere în tot felul de cărți.

Sau vândut cu doba. Cred, că unul fiecare știe ce înseamnă a se vinde în dobă... Drum, druum, druum, cine dă mai mult? Așa sau vândut trăsurile, hamurile și alte lucruri din grajdurile fostului împărat Wilhelm. Se spune, că toate sau vândut și încă cu preț bun.

Iu contra beuturilor spirituoase. E cunoscut de toți, ba, chiar înșiși iubitori de beuturi sipirtuase recunosc, că aceste oeuturi sunt o plagă pe oameni. Dar, cu toate, acestea, lumea în loc să se ferească de ele, să învennează tot mai mult, așa, că oameni cu dragoste față de nenorocirii alcoolici, au format reuniuni, cu scopul de a scăpa lumea de un mare rău.

Așa la Paris, unde sunt adunați învățați din toată lumea, pe lângă alte multe lucruri bune ce îndeplinesc acolo, s'au înțeles și asupra planului, cum se o-prească lățirea acestei nenorociri, adecă cum se dedea pe oameni a nu mai folosi beuturi alcoolice (spirtuoase). Se spune, că mai toate țările vor lua parte la această înfrânare, căci pe urma beuturilor sufere în-treagă lumea.

Cunducătoare de grădini de copii. Pentru pregătirea conducătoarelor de grădini de copii se înființează un curs. Se pot înscrie absolvente a cel puțin 4 clase civile Doritoarele de a participa la acest curs își vor înainta cererile însoțite de atestatul școlar Resortului de culte și instrucțiune publică, până la 15 Mai a. c. Șeful Resortului Cultelor.

Aviz. Din cauza comunicației grele convocarea învățătorilor din județul Sibiu, pe ziua de 27 Aprilie 1919. se amână. Săliște, la 24 Aprilie 1919. D. Lăpădat, înv. director.

O nouă meserie. În Berlin i-a apucat pe oameni frigurile unei îndeletniciri, care seamănă a pungășie. Jocul în cărți e atât de lătit, că nu este local, unde se nu se cetească această biblie cu chipuri. Bătrâni, tineri, ba chiar și femei șed ore întregi lângă masa cu norocul. Derbedei și cerșitorii joacă cărți pe strade la soare. Unde se întâlnesc trei sau patru la olaltă, se așează și s'apucă de joc. Poliția are mult năcaz cu vânatul, după aceștia iubitori de arginți, câștigați cu puțină trudă.

Hoție ziua în ameaza mare. La cassarul unei bănci din București sau prezentat doi tineri, rugându-l să le schimbe coroane ungurești în lei românești. Când cassarul sa aplecat pentru a lua banii de lipsă din cassa cu bani, unul dintre musafiri a îm-plântat cuțitul în officiant. După ce și-au umplut buzunarile cu bani, au luat-o la picior, fără să le dea cineva de urmă. Fapta lor criminală nu poate rămânea multă vreme în întunec.

După cinci ani. După cinci ani de pribegie, suferințe și dor de vatră, Belgienii refugiați se reîntorc la căminurile lor. Sîngură Anglia a adăpostit aproape un milion din acești refugiați, în vremea ocupațiunei germane. Acum, zilnic aduc trenurile înapoi pe acești oameni, cari mai bucurosi și-au părăsit casa și masa, decât să rămână subdomnia dușmanului. Dacă drumul, pe care au mers, a fost o cale plină cu spini, cei pe care vin e împodobit cu flori.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”
Cenzurat de: Bratu.

Directiunea Centrală C. F. R.
din Sibiu.

Concurs.

În legătură cu atelierul din Piski C. E. R. se va organiza un atelier de tâmplari pentru modeluri (pentru turnare). Deci toți acei tâmplari, cari au lucrat la pregătirea modelelor pentru turnare să și prezinte petiția sa la Directiunea Centrală Sibiu, în care au să arate cu documente praxa lor de până la acum, până la finea lunii lui Maiu.

Tot din acest incident deschidem concurs pentru postul de conducător al acestui atelier. Toți aceia, care posed limba română și maghiară pe dep'in, au pregătiri trebuinciease pentru ocuparea acestui post, să și înainteze până la termenul sus dat petiția înzestrată cu documentele de studii și praxe.

Dinector Central
Bohățel.

A apărut:

Castelul din Buia, Ardeal
Mihaiu Viteazul
de SOFRONIE ROȘCA.
Cu ilustrațiuni. Preț 4 coroane
Editura „Renasterea Română”.
De vânzare la toate librăriile.

O garnitură

de îmblătit, fabricat Hoyer & Schrantz cu motor de benzină de 8 puteri de cai, e de vânzare. A se adresa la: Nicolae Vidrigh in în Ocna Sibiului. — Tot aci se mai află și un motor-locomobil singur, de 8 puteri, mânât cu petroflu sau păcură.

Tauri de vânzare

Un taur Pinzgauer de 2 ani și 2 luni, iar 5 tauri de bivoli de câte 3 ani, toți provăzuți cu certificat și buni de prăsilă, sunt de vânzare. Doritorii să se adreseze la Alexandru Bratu în Porumbacul de jos, județul Făgăraș.

Cărți

nouă de tot felul

Ilustrate
Gratulări
și Porturi
naționale

se află în mare
alegere la

LIBRĂRIA
Foaia Poporului

Cai de prăsilă.

Sunt de vânzare doi armăsari de rassa Ipițară, culoarea roșie închisă, unul de 3 și unul de 4 ani, la proprietarul Nechitu Leluțiu în Beșimbac, județul Făgăraș.

Cine știe ceva

Bobeica Nicolai în Reg. de honvezi 23, Comp. 3. Bat. 3. a dispărut în a 1914 din Stari Samboru (Galiția). Cine știe ceva despre el este rugat foarte mult de nevastă sa să o înștiințeze sub adresa Maria Bobeica în Boița Nr 60, poșta Tâlmaciul mare, județul Sibiu.

Se caută

pentru București o fată bună sau văduvă pertru casă sau bucătărie. Doritoarele să se anunțe la di Vulcu în Sibiu, Berggasse Nr. 14, etajul I.

3 băeți.

Se caută pentru prăvălie 3 băeți buni, din familie cinstită, etatea 13—16 ani. Cei cu 2 sau 3 clase civili sau reale vor fi preferiți. A se adresa la: Nicolae Oprean, mare comerciant în Târgul Murașului (Maros-Vásárhely).

Oi de vânzare.

Nicolae Oprian, mare comerciant și arândaș de moșie are de vânzare 250 oi fătate, cu miei și tinere. Doritorii de a cumpăra să se adreseze direct la proprietarul oilor în Târgul Murașului (Maros Vászrhely).

„DREPTATEA”

reuniune de păstrare și credit în Feneșul săsesc.

Convocare.

Prin aceasta convocăm adunarea generală a XIII-a a Reuniunii de păstrare și credit ca însoțire „Dreptatea” din Feneșul săsesc pe ziua de 30 Mai 1919 la oarele 4 d. a.

La aceasta adunare sunt invitați toți membri Reuniunii.
Feneșul căsesc, 21 Aprilie 1919.

Directiunea.

Numeri singuratici din Foaia Poporului

se află la următorii vânzători în orașele:

Abrud: Ioan Tengher	Deva: Libr. Schuller Albertine	Săliște: Dumitru B. Comșa
Alba-Iulia: Publius Murașan	Dej: Mühlberg Jenő	Săsciori: Nicolae Răchitan
Arad: Librăria Klein Mór	Ghioroc: Augustin Butariu	Săni nou: Emilia Bogdan
Băița: Ioan Belea	Hațeg: Nicolae Sbucnea	Sebeșul săsesc: Librăria Erich Hutter
Beiuș: Librăria „Doina”	Hunedoara: Nicolae Tintea	Sibiu: Librăria „Foaia Pop.” Trafaica Barbu
Bistrița: F. Stolzenberg	Lipova: Onuț Moldovan	„ Herm. Frank
Blaș: Librăria Seminarială	Lugoș: Librăria Gh. Tăranu	„ Karl Engber
Brad: Librăria „Minerva”	Orăștie: Librăria Branga. Weiss Dezső	„ Luise Knop
Brașov: „Brassoi Lapok”	Oravița: Librăria I. E. Tăeanu	„ Laj. v. Németh
Cluj: Petru Barițiu Grünfeld Jozsefné Jokai Tőzsde Luday Tőzsde	Rădăuți: Samuel Hatb	„ Jahota
	Rășinari: Bucur Tincu	I. Binder
		Turda: Librăria Poporală
		Vârșeț: Amalia Kirchner
		Vințul de jos: Fillaia „Ardeleana”

În toate aceste locuri se află „Foaia Poporului” în ziua primă sau a doua după trimiterea din Sibiu, după cum e depărtarea. De la Sibiu se trimite joi.

Cine ar dori se vândă foaia, sau ne poate recomanda vânzători de foi în orașele și satele unde nu sunt, se binevoiască a scrie la Administrația „Foaia Poporului”, de unde va primi condițiile. De la vânzarea de foi se poate avea un câștig destul de bun.